

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ОБЯВЕНО СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-125/11.03.2026 г.
НА МУ „ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” - ВАРНА

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Георги Тодоров Попов, д.м.
Началник на клиника „Инфекциозни болести” – УМБАЛ Софиямед

ОТНОСНО: Процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”, област Висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, Професионално направление 7.1 „Медицина”, научна специалност „Инфекциозни болести“ обявен със заповед на ректора на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ № 109-125/11.03.2026 г.

В изпълнение на Заповед № Р-109-125/11.03.2026 г. на ректора на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, в качеството ми на член на научното жури, ми е възложено да представя рецензия относно процедура по защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”, по научна специалност „Инфекциозни болести” на д-р Екатерина Люцова. Рецензията е съставена в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Относно процедурата придобиване на образователна и научна степен „Доктор” на д-р Екатерина Люцова, **Декларирам**, че нямам конфликт на интереси по смисъла на чл. 4, ал. 5 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). Нямам общи публикации с д-р Екатерина Люцова.

1. Биографични данни и квалификация на кандидата

Доктор Екатерина Люцова е родена на 03.09.1983 г. Завършва висшето си образование по медицина през 2006 г. в Ярославска държавна медицинска академия, гр. Ярославл, Руска федерация, където придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Лечебно дело“.

Професионалната си кариера започва през 2006 г. като лекар интернист в Градска болница №1 в гр. Вологда, Руска федерация, където работи в периода 08.08.2006 г. – 15.08.2009 г. В рамките на тази дейност придобива практически опит в диагностиката, лечението и проследяването на пациенти с вътрешни заболявания в болнични условия.

В периода 17.08.2009 г. – 06.09.2013 г. работи като лекар терапевт в градска поликлиника в Московска област, Руска федерация, където осъществява амбулаторна медицинска

помощ и участва активно в диагностично-лечебния процес при пациенти с широк спектър от заболявания.

От 18.01.2016 г. до настоящия момент д-р Люцова работи като лекар – асистент в I Инфекционна клиника към УМБАЛ „Света Марина“ – Варна. Паралелно с клиничната си дейност развива преподавателска и научна активност като асистент към Катедрата по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. В рамките на академичната си дейност участва в обучението на студенти по медицина и специализанти, както и в клиничната подготовка на обучаемите.

В периода 2016 – 2020 г. специализира „Инфекциозни болести“, като успешно придобива призната медицинска специалност в тази област. Професионалната ѝ дейност е насочена към диагностика, лечение и проследяване на пациенти с различни инфекциозни заболявания, както и към участие в клиничната и учебно-преподавателската работа на катедрата.

През 2024 – 2025 г. д-р Люцова завършва магистърска програма по специалност „Здравен мениджмънт“ в Бургаски свободен университет, с което разширява компетенциите си в областта на организацията и управлението на здравните системи и лечебните заведения.

В хода на своята професионална и академична дейност д-р Люцова развива задълбочени клинични умения и компетентности в областта на инфекциозните заболявания, както и организационни и комуникационни умения, свързани с работата в мултидисциплинарен медицински екип и с обучението на студенти и специализанти. Натрупаният клиничен и преподавателски опит допринася за активното ѝ участие в лечебната, учебната и научната дейност на катедрата и университетската болница.

Различните аспекти на професионалното развитие на д-р Люцова, представени в биографията ѝ, намират отражение в представените в настоящата рецензия обсъждания на извършваните от участничката в конкурса дейности.

2. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Чл.115 (1) от Процедура за придобиване на ОНС „Доктор“ и Правилник на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна и включва следните документи:

- Заявление до Ректора на МУ - Варна за допускане до официална публична защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат с подпис на докторанта;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование;
- заповед за записване в докторантура и за отчисляване с право на защита;
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол;
- протокол за от проведени изпити издържан докторантски минимум по специалността и по чужд език;
- заповед за състава на разширения научен колегиум на клиника по ВБ и протокол от проведено заседание за отчисляване с право на защита;
- дисертационен труд;

- автореферат;
- Протокол от КС с положително решение за готовността за защита;
- заповед за отчисляване с право на защита;
- декларация за оригиналност;
- списък с публикациите, свързани с темата на дисертационния труд с подпис на докторанта;
- копие на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд;
- декларация за достоверност на представените документи;
- декларация за регистрация на профили в научни бази данни;
- справка за сходство от програма за проверка на подобност от отдел „Издателска дейност“;
- справка за наличие на актуален профил с пълен списък на научните публикации в Google Scholar и ORCID (Research Gate и други профили в научни мрежи), издадена от библиотеката на МУ- Варна.

За участие в настоящия конкурс кандидатът представя списък от общо 5 заглавия, включващи дисертационен труд и автореферат, 2 научни статии и 1 участие с постер в национални научни събития. Качествената характеристика на представените публикации е с високо научно и научно-приложно ниво.

Считам, че е налице ярко лично участие на докторанта в проведеното дисертационно изследване, особено в разделите материали и методи и резултати от проведеното научно обследване. Убеден съм, че формулираните приноси и получени резултати, са негова лична заслуга.

Автореферата е добре структуриран, като са включени в съкратен, но съдържателен вид всички глави на дисертационния труд и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

3. Актуалност на тематиката

Актуалността на темата е ясно и убедително представена. Подчертава се значимостта на острите чревни инфекции като водеща причина за заболяемост при децата, както в глобален, така и в национален мащаб. Обосновани са диагностичните затруднения, свързани с разнообразната етиология и ограниченията на съвременните методи. Логично е изведена необходимостта от бърз, неинвазивен и надежден диагностичен маркер, какъвто е фекалният калпротектин. Особено важен акцент е липсата на достатъчно проучвания в България, което подчертава научната и практическата значимост на дисертационния труд.

4. Познание на проблема

В многопрофилна болница за активно лечение, общия диагностично - терапевтичен алгоритъм при остри чревни инфекции, се заключава в диагностично тестване, интерпретация на лабораторни и образни изследвания в контекста на клиничната картина за диференциране на пациентите по тежест на заболяването и приблизителното прогнозиране на риска за прогресия, за да се вземе правилното решение за терапевтично поведение. Докторанта демонстрира отлично познаване на състоянието на проблема и

оценява творчески използвания литературен материал. Литературният обзор е логически структуриран и обхваща ключови аспекти на острите чревни инфекции, като преминава последователно от историческия контекст към съвременните научни концепции и диагностични подходи.

5. Методика на изследването

Изследването е проспективно и включва адекватен брой участници (137 деца), което осигурява добра статистическа основа за анализ.

Критериите за включване и изключване са подробно описани и методологично обосновани.

Разпределението на пациентите в групи (ВЧИ, БЧИ, контролна) е логично и съответства на поставените цели. Демографските характеристики са представени ясно в табличен вид, което улеснява интерпретацията. Разпределението по възраст и пол показва добра балансираност между групите.

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Считам, че поставената цел – да се оцени диагностичната и прогностичната стойност на фекалния калпротектин като неинвазивен маркер при остра инфекциозна диария в детска възраст, включително неговото значение за етиологична диференциация, стратификация на тежестта, проследяване на терапевтичния отговор и прогнозиране на клиничния изход – както и формулираните научно-изследователски задачи, са амбициозни, актуални и с висока практическа значимост. Те са логично структурирани, взаимно свързани и последователно разгледани, като тяхната обоснованост е убедително защитена в последващите глави на дисертационния труд.

Докторантът е включил достатъчен брой от 137 деца на възраст 1–5 години, проследени в Първа клиника по инфекциозни болести към УМБАЛ „Света Марина“ – Варна в периода от юни 2024 г. до февруари 2025 г.

Особено ценно в дисертационния труд е логическата последователност, ясно структуриране и висока аналитична стойност. Представените резултати са систематизирани по начин, който позволява едновременно проследяване на основните изследователски хипотези и извеждане на клинични зависимости.

На първо място, авторът извършва задълбочен клинично-епидемиологичен анализ на острите чревни инфекции при деца на възраст 1–5 години. Установеният относително нисък дял на етиологично потвърдените случаи (малко над половината от изследваните пациенти) е интерпретиран коректно като отражение на ограниченията на рутинната диагностична практика. Това наблюдение е особено ценно, тъй като поставя в реален клиничен контекст необходимостта от въвеждане на допълващи диагностични подходи.

В етиологичен аспект резултатите показват ясно разграничаване между вирусни и бактериални чревни инфекции. Доминирането на ротавирусите при вирусните чревни инфекции и на *Salmonella* spp. и *Campylobacter* spp. при бактериалните чревни инфекции, напълно съответства на утвърдения европейски епидемиологичен модел. Прави впечатление, че авторът не се ограничава до описателен анализ, а разглежда тези данни в контекста на възрастовите особености, експозиционния риск и социалната среда, включително ролята на детските колективи като ключов фактор за разпространение на инфекциите.

Като клиницист работещ активно с чревни инфекции, за мен особено важен е клиничният анализ, който е особено силна страна на разработката. Убедително са демонстрирани различията в протичането между вирусни и бактериални инфекции – с по-изразен интестинален възпалителен синдром при бактериалните форми и доминиране на повръщането при вирусните. Обективизацията на тежестта чрез модифицираната скала на Vesikari допринася за стандартизиране на оценката и позволява надеждни сравнения между групите. В този контекст логично е изведен изводът за по-тежко протичане при бактериалните чревни инфекции.

Централно място в раздела заема анализът на фекалния калпротектин (ФК). Представените резултати убедително доказват, че ФК е чувствителен маркер за локално чревно възпаление. Налице е ясно разграничение между стойностите при бактериални и вирусни инфекции, както и спрямо контролната група. Особено ценен е фактът, че авторът извършва не само сравнителен, но и задълбочен статистически анализ, включително оценка на вариабилността и вътрешногруповите различия.

Важен акцент е поставен върху ограниченията на ФК по отношение на етиологичната диференциация между отделните причинители. Авторът правилно подчертава, че маркерът отразява преди всичко интензитета на възпалителния процес, а не специфичния патоген, което свидетелства за критичен и балансиран научен подход.

Особено значим принос има анализът на връзката между стойностите на ФК и клиничната тежест. Демонстрираната градиентна зависимост между нивата на маркера и тежестта на заболяването има пряко практическо значение. В допълнение, динамичното проследяване на ФК разкрива съществени различия в хода на възпалителния процес при вирусни и бактериални инфекции, което разширява приложимостта на маркера като инструмент за мониториране.

Прогностичният анализ допълва цялостната картина, като показва, че ФК има висока предсказваща стойност, особено при вирусни инфекции. Включването на мултивариантен анализ и сравнението с класически възпалителни маркери (CRP, СУЕ) повишава научната стойност на резултатите и демонстрира комплексен подход към интерпретацията.

В обобщение, разделът „Резултати и обсъждане“ се отличава с дълбочина, аналитичност и добра интеграция между резултати и литературни данни, като убедително защитава поставените цели и задачи.

Заклучението е логично продължение на представените резултати и синтезира по ясен и аргументиран начин основните находки от изследването. Авторът обобщава, че

фекалният калпротектин е надежден, чувствителен и клинично информативен маркер за оценка на чревното възпаление при остри чревни инфекции в детска възраст.

Подчертава се неговата роля в няколко ключови аспекта:

- диференциране между вирусна и бактериална етиология;
- обективна оценка на тежестта на заболяването;
- проследяване на динамиката на възпалителния процес;
- ранна прогностична оценка на клиничния изход.

Особено важно е, че авторът поставя резултатите в контекста на реалната клинична практика, като акцентира върху проблема с честата етиологична несигурност и необходимостта от допълващи диагностични инструменти. В този смисъл заключението има не само теоретична, но и ясно изразена практическа насоченост.

Формулираните изводи са ясно структурирани, конкретни и напълно съответстват на получените резултати. Те обхващат всички основни аспекти на изследването – етиология, клинично протичане, диагностична и прогностична стойност на фекалния калпротектин.

Особено положително впечатление прави:

- прецизната количествена аргументация (включително определяне на референтни и cut-off стойности);
- ясното разграничаване между диагностична и прогностична стойност;
- интегрираният подход към интерпретацията на резултатите.

Изводите са не само научно обосновани, но и с висока практическа стойност.

Представените приноси са съществени, добре формулирани и могат ясно да бъдат разделени на научни и научно-приложни.

Считам за особено ценни, приносите с оригинален характер, като особено се открояват:

- първото по рода си в България системно изследване на ФК при деца с ОЧИ;
- въвеждането на комплексен статистически модел за оценка на диагностичната и прогностична стойност;
- определянето на прагови стойности с практическо приложение;
- доказването на ролята на ФК за ранна стратификация на тежестта.

Научно-приложните приноси имат директно отражение върху клиничната практика. Демонстрирана е добавената стойност на ФК спрямо традиционните възпалителни маркери, което обосновава включването му в диагностичните алгоритми при остри чревни инфекции.

Поставям висока оценка за достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Дисертационният труд показва, че докторанта д-р Екатерина Люцова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Инфекциозни болести“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Екатерина Люцова в докторска програма по „Инфекциозни болести“.

София, 01/04/2026 г.

Изготвил рецензията:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. д-р Георги Тодоров Попов